

ПРИМЕР РЕКОНСТРУКЦИЈЕ НОЋНОГ КЛУБА

Данило С. Фурунџић¹

УДК: 725.823.3:69.059.25

DOI:10.14415/konferencijaGFS 2015.094

Резиме: У раду је приказано ауторово решење ентеријера ноћног клуба „The Box”, лоцираног у Београду у улици Карађорђевој. Ноћни клуб (површине 168 квм) чине приземље (улаз, гардероба, тоалети) и подрум (бар, сепареи, плесни плато, подијум за музику и диск џокеја). Ентеријер је, без скуних материјала и опреме, изведен 2013. са скромним буџетом. У том ентеријеру, пројектованом у турбо-стилу, визуелне контрапункте стварају игра светлости и сенки, нивои огледала, разгранати лустери, кована орнаментика, намештај сепареа и провокативне фотографије у китњастим рамовима.

Кључне речи: ноћни клуб, реконструкција, ентеријер, пример, Београд

1. ПРИСТУП

Музика има веома важну улогу у животу многих људи. *Ноћни клуб*, или *дискотека*, јесте место за забаву младих и плес уз музику коју диск-џокеј до касно у ноћ пушта, раније са винилских плоча, данас са дигиталних носача звука.

Амбијент ноћног клуба је карактеристичан. По уласку у простор клуба, посетилац обично одмах угледа јако осветљен плато за игру. Околина платоа је под пригушеним светлом, или се налази у мраку. Посетиоци плешу под испрекиданим светлом у разним бојама, које се пали и гаси у ритму музике. На уздигнутом екрану монитора пројектују се слике, или видео клипови.

Младе у двадесетим годинама, па и на почетку тридесетих, привлачи клупско друштвено окупљање, сусрет са познатима, упознавање нових лица, слушање музике, плесање, конзумирање алкохолних пића, могућност слободнијег понашања од оног у свакодневном животу. У пријатном амбијенту ноћног клуба, младима не смета гужва, нити отежано кретање у редовно бучном простору, који је често прегрејан.

Отварање ноћног клуба, који ће повратити трошак и донети профит, представља неизвештан подухват. Успех инвестиције нарочито зависи од погодности локације, величине простора, ентеријера, осветљења и озвучења, грејања и вентилације, цена пића, услуге, сигурности, рекламе, тржишне конкуренције. Управљање пројектом изградње ноћног клуба представља занимљив посао, посебно за архитекту.

¹ дипл. инж.арх., MS(ЕСР), асистент, Универзитет у Београду, Архитектонски факултет, Булевар Краља Александра 73, Београд, Србија, тел: 063 108 7901, e-mail: dfurundzic@gmail.com

У светским метрополама, као што су Њујорк, Лондон и Париз, прве дискотеке јављају се шездесетих година прошлог века. Током седамдесетих и осамдесетих година отвара се много ноћних клубова и развија такозвана клупска култура, која и данас траје.

Београд, настао на ушћу Саве у Дунав, заузима средишно место на Балкану и, као административни, економски и културни центар Србије, пружа погодности како становницима, тако и посетиоцима из земље, региона и даљег иностранства. У Београду, за разлику од света, ноћни клубови отварају се тек почетком деведесетих година. То је време друштвене транзиције, ратова и распада бивше Југославије. Настаје такозвана турбо-фолк музика. Млади у провод крећу пред поноћ, а кући се враћају пред зору. Њихов узор постају тајкуни, политичари, популарне певачице.

Ноћни клубови отварају се по целом Београду, а највише поред обала реке Саве – на укотвљеним бродовима, шлеповима, или сплавовима. Београд, где главни музеји још увек не раде, последњих година постаје у свету познат по веселом ноћном животу и лакој забави, уз храну и пиће који су јефтине.

Сававала, део Београда на десној обали Саве, настала је поред пристаништа у 19. веку. Почетком 20. века Сававала, (изворно: *Сава махала*, од турског: mahalla - део града), јесте богат и густо насељен крај. После другог Светског рата Сававала губи пословни значај и њене улице постају транзитне саобраћајнице.

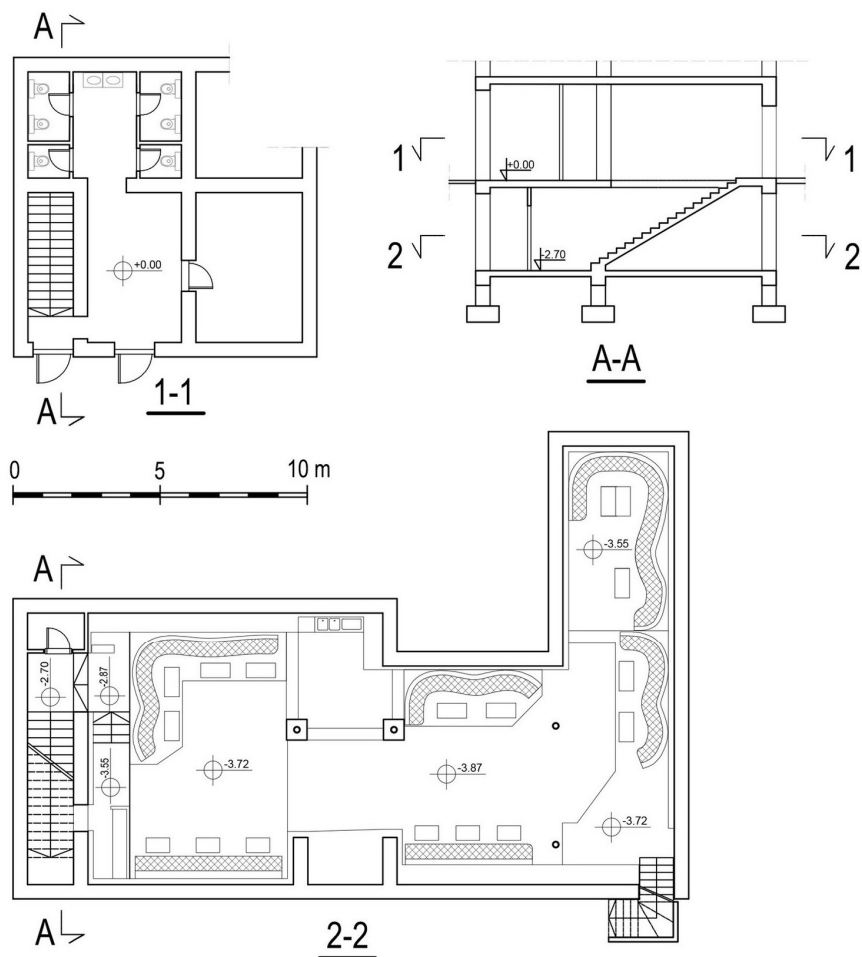
Карађорђева улица, која се, од југу на север, пружа од Савске улице код Железничке станице, до Париске улице код подножја Калемегдана, представља главну артерију Сававале. Последње деценије у Карађорђевој улици и њеној околини је, поред културних установа, галерија и ресторана, отворено више ноћних клубова и они су постали популарна места забаве у Београду.

Пројектовање ноћних клубова обрађено је у иностраним књигама и часописима. Примери изведених ентеријера београдских ноћних клубова, међутим, ретко су разматрани у нашој литератури. То је дало подстрек за овај рад.

2. РЕШЕЊЕ

Ноћни клуб „*The Box*” налази се у Београду, у улици Карађорђевој број 9. Клуб је у приземној згради некадашњег магацина, чији подрум је већ био адаптиран. Исти подрумски простор недавно је реконструисан и претворен у ноћни клуб „*The Box*”, који има корисну површину 168 квм. Пројекат реконструкције и унутрашње архитектуре урађен је 2012, а изведен 2013. године. Писац овог рада је аутор архитектуре. Локација клуба „*The Box*” је добра, јер клуб је близу центра, а постоји јавни паркинг на супротној страни Карађорђевој улици.

Решење ентеријера клуба настало је као компромис између *захтева* инвеститора и архитектонске *анализе* простора, функције, изгледа и економичности.

Сл.1 – Основе и пресек ноћног клуба „The Box“

Ноћни клуб „The Box“ има два нивоа, приземље и подрум (слика 1). У приземљу (сл.1, основа 1-1) налазе се: улаз, гардероба, тоалети, степениште. У подруму (сл.1, основа 2-2) смештени су: бар, сепареи, плато за плес, подијум за музику и дискокеја, пожарно степениште. При реконструкцији клуба, подрумска просторија бившег магацина је проширена у основи и продубљена по висини. Ископ земље извршен је на безбедан начин. Осигурање ископа је усаглашено са носећом конструкцијом и темељима зграде. Под подрума подељен је на зоне различите висине. Зонама су придружене разнородне намене простора. Додато пожарно степениште са излазом на улицу је, после доста труда, уклопљено у постојећи подрумски простор. Сви грађевински и занатски радови завршени су квалитетно, према предрачуну и на време.

Сл.2 – Улаз (Карађорђева 9)

Сл.3 – Амблем клуба

Сл.4 – Поглед са подеста

Сл.5 – Сепаре и бар

Сл.6 – Пролаз

Сл.7 – Бар

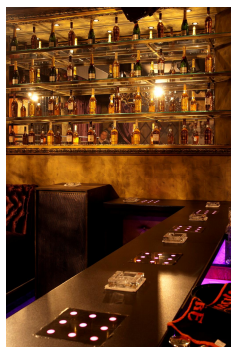
Реализовани дизајн ентеријера ноћног клуба „The Box“ (слике 2-11) илуструје неке могућности употребе јефтиних материјала, стандардне опреме и једноставног намештаја. Бар, сепареи, столови и столице конструисани су применом металних профила, који су обложени лимовима и/или дрвеним панелима и тапацирани.

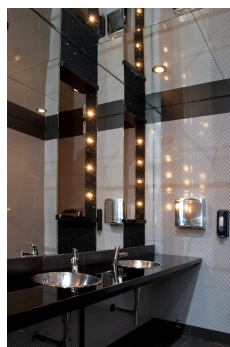
Сл.8 – Сепаре и пролаз

Сл.9 – Сепаре (иза пролаза)

Сл.10 – Детаљ бара

Сл.11 – Детаљ тоалета

При обликовању ентеријера, тежило се циљу: *љуштуру простора – оживети светлом* [1, 2]. Наиме, *Бруно Зеви* (Bruno Zevi, 1918-2000), познати италијански архитекта и теоретичар, тврди да архитектура настаје када *љуштуром омеђимо простор*, који је жив и позитиван носилац људкости и целовитости стварности [1]. А угледни Ренцо Пјано (Renzo Piano, 1937), италијански лауреат Прицкерове награде (1998, Pritzker Prize), сматра да „*светло чини простор живим*“ [2].

Комбинацијом разноврсних светлосних извора, разгранатим лустерима и низовима огледала створена је игра светлости и сенки, која уноси динамику у простор клуба. Избором текстура материјала и нијанси боја, изглед пода, зидова и плафона усаглашен је са пропорцијама њихових површина. Додати су кована орнаметика и китњаста рамови са провокативним фотографијама. Сви елементи простора клуба су, за човека као мерило и циљ, пројектовани према стандардима непревазиђене „*Нојфертове библије*“ (Ernst Neufert, 1900-1986) [3], која је, вреди овде истаћи, за 76 година (1936-2012) већ имала 40 изворних издања и бројне преводе на светске и остале језике.

3. ЗАПАЖАЊЕ

Током последњих четврт века друштвене транзиције, на широкој уметничкој сцени Београда и Србије промовисани су *шунд* и *кич*. Настала је *турбо-фолк култура*, где искључиво мерило је новац. У случају *турбо-захтева* инвеститора, архитекта може да одбије сарадњу, или пак да прихвати професионални изазов и створи ентеријер у *турбо-стилу*. На основу *турбо-задатка* инвеститора, а користећи властито искуство стечено раније кроз рад на Блиском Истоку, аутор је пројектовао *турбо-ентеријер* ноћног клуба "The Box" и изведено решење изложио селекцији жирија [4] и суду јавности. Веома посећен ноћни клуб назван "The Box", а не „Кутија“ (?), који у подземном простору ради само петком и суботом од поноћи до свитања, својим ентеријером потврђује и одсликава *турбо-укус* имућног дела нашег савременог друштва.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Zevi, B.: *Saper vedere l'architettura*, Einaudi, Torino, 1948. [B. Zevi: *Kako gledati arhitekturu*, Klub mladih arhitekata, Beograd, 1966]
- [2] Piano, R.: *Interview*, by L. Martin, High Museum in Atlanta, Jan 16, 2006. <<https://groups.yahoo.com/neo/groups/iiatvm/conversations/messages/74>> (Accessed: Feb. 3, 2014)
- [3] Neufert, E.: *Elementi arhitektonskog projektiranja*, (*Bauentwurfslehre*, 36. Auflage), Golden marketing, Zagreb, 2002. [Ernst Neufert: *Bauentwurfslehre*, 1. Auflage: Bauwelt-Verlag, Berlin 1936; 40. überarbeitete Auflage: Vieweg + Teubner, Wiesbaden 2012.].
- [4] Фурунџић, Д.С.: *Турбо-ентеријер ноћног клуба "The Box"*, УЛУПУДС РЕСТАРТ - 46. Мајска изложба, (Каталог), УЛУПУДС, Београд, 2014, стр.48.

NIGHTCLUB RECONSTRUCTION CASE

Summary: *This paper presents author's solution of interior of a nightclub "The Box", located in Belgrade in Karađorđeva street. Nightclub (168 square meters usable area) consists of ground floor (entrance, cloakroom, toilets) and basement (bar, booths, dance plateau, podium for music and disc jockey). The interior is, without expensive materials and equipment, constructed in 2013 with a modest budget. In this interior, designed in turbo-style, visual counterpoints create light and shadow play, mirror arrays, branched chandeliers, wrought iron ornaments, booths furniture, and provocative photographs in decorated frames.*

Keywords: *night club, reconstruction, interior, example, Belgrade*